

**Επίδραση της κλιματικής αλλαγής στα Δασικά οικοσυστήματα.
Προτεινόμενα διαχειριστικά μέτρα για την ενίσχυσης της προσαρμογής τους.**

Καλλιόπη Ραδόγλου

Καθηγήτρια

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης
Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Πανταζίδου 193, 68200, Ορεστιάδα
e-mail: kradoglo@fmenr.duth.gr, radoglou@fri.gr

Περίληψη

Η Νότια Ευρώπη και η λεκάνη της Μεσογείου θα δεχθούν τις επιδράσεις της κλιματικής αλλαγής εξαιτίας της αύξησης των θερμοκρασιών και της μείωσης των βροχοπτώσεων καθώς και της εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων. Στην παρούσα εργασία αναλύεται η επίδραση των κλιματικών αλλαγών στα δασικά οικοσυστήματα καθώς και η ορθή διαμόρφωση των διαχειριστικών στόχων και των προτεινόμενων διαχειριστικών μέτρων για την ενίσχυση της προσαρμογής των δασικών οικοσυστημάτων. Οι αλλαγές των κλιματικών παραγόντων επηρεάζουν τη φαινολογία και αναμένονται αλλαγές στην εποχή ανθοφορίας, έκπτυξης των φύλλων και ωρίμανση των σπόρων των δασικών δένδρων. Οι φυσιολογικές λειτουργίες των δένδρων θα επηρεαστούν και θα εμφανιστούν αλλαγές στο ρυθμό φωτοσύνθεσης και διαπνοής. Μέσω των φυσιολογικών διεργασιών μπορεί να επηρεαστεί η αύξηση και η παραγωγικότητα των δασικών οικοσυστημάτων. Τα δασικά είδη θα αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή με τους μηχανισμούς προσαρμογής που διαθέτουν στις φυσιολογικές λειτουργίες τους.

Η ξηρασία θα μειώσει την παραγωγικότητα στα ευαίσθητα είδη, ενώ τα είδη που είναι ανθεκτικότερα στις ξηροθερμικές συνθήκες θα υποστούν μικρότερες συνέπειες. Τέτοιες συνθήκες αναμένεται να επηρεάσουν το δυναμικό αναγέννηση και τη σύνθεση των δασών. Η κατανομή των ειδών θα μεταβληθεί και οι βιοκλιματικοί θύλακες (συνθήκες στις οποίες κάποιο είδος μεγαλώνει άριστα) θα μετακινηθούν βόρεια ή σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Εξαιτίας της μεταβολής των θερμοκρασιών, της μείωσης της εδαφικής υγρασίας και της αύξησης του CO₂, ο ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών αναμένεται να μεταβληθεί και να έχει ως συνέπεια την μείωση της βιοποικιλότητας στα μεσογειακά οικοσυστήματα. Η αλλαγή του δυναμικού του ανταγωνισμού των ειδών, θα επηρεάσει σημαντικά τις μικτές συστάδες και τα φυσικά οικοσυστήματα. Κατά τα επόμενα χρόνια θα επηρεαστούν τα φυσικά όρια εξάπλωσης των δασικών ειδών, καθώς αλλάζουν τα θερμότερα και ξηρότερα όρια εξάπλωσής των. Μελλοντικά αναμένεται να παρατηρηθεί μετανάστευση ειδών. Η δασική πεύκη πιθανόν να εκλείψει από τις νοτιότερες περιοχές εξάπλωσής της στη χώρα μας. Η οξυά και άλλα πλατύφυλλα είδη θα μετακινηθούν βορειότερα ενώ τα Δασο-όρια αναμένεται να μετακινηθούν σε μεγαλύτερα υψόμετρα.

Οι διαχειριστικοί στόχοι πρέπει να προσαρμοστούν στη διατήρηση υγιών δασών, που θα επιτελούν τον φυσικό τους ρόλο, να δεσμεύουν CO₂ μέσω της φωτοσύνθεσης και να το αποθηκεύουν ως βιομάζα. Αντίστοιχα θα πρέπει να προσαρμοστούν τα διαχειριστικά μέτρα, προκειμένου τα δάση να διατηρήσουν την αντοχή τους, να προστατεύονται αποτελεσματικά από τις πυρκαγιές και η εκμετάλλευση του ξύλου και της βιομάζας να ακολουθεί τις αρχές της αειφορίας. Η αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων και η προστασία τους από τις πιθανές αλλαγές χρήσης πρέπει να είναι μόνιμη μέριμνα.